

RADNIČNÉ

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

noviny

5

Ročník XIV. • Číslo 5

máj 2020

MÁME VIRTUÁLNÝ DIGITÁLNY 3D MODEL MESTA

Vizualizácia: MsÚ BB

Banská Bystrica patrí k moderným samosprávam. Svedčí o tom aj virtuálny digitálny 3D model mesta pod Urpínom, ktorý v týchto dňoch sprístupňujeme pre verejnosť v rozsahu ako nikde inde na Slovensku. Nepredstavuje len zaujímavosť pre ľudí, ale aj veľkú pomoc pri práci odborných útvarov mesta. Viac sa dočítate v našom článku.

Strana 7

Foto: archív MsÚ BB

TÉMA MESIACA

Patríme k najmenej zadĺženým mestám, čo nám otvára nové možnosti.

Strana 4 – 5

Foto: MsÚ BB

SAMOSPRÁVA

Polávujeme v opatreniach, no naďalej zostávame zodpovední!

Strana 9

Vizualizácia: MsÚ BB

ŠPORT

Čo zaujíma obyvateľov v spojitosti s Multifunkčnou športovou halou?

Strana 12 – 13

MLADÍ ŠPORTOVCI SA U NÁS STRETNÚ V JÚLI 2022

Oslava mladosti a najmä športu sa presúva o dvanásť mesiacov neskôr. Najlepší športovci z celej Európy sa v Banskej Bystrici stretnú od 24. do 30. júla 2022. Dohodli sa na tom zástupcovia Európskych olympijských výborov, Slovenského olympijského a športového výboru, organizačného výboru a mesta.

Pandémia koronavírusu spôsobila veľké zmeny v športových kalendároch v nasledujúcich mesiacoch. Tento rok sa neuskutočnia olympijské hry v Tokiu, futbalové majstrovstvá Európy či hokejový šampionát. Organizátori sa snažili čo najviac minimalizovať hroziace straty, olympijské hry i futbalové Euro sa výnimočne uskutočnia v nepárnom roku. Hokejový šampionát zas zrušili, straty a preinvestované financie by mala preplatiť poisťovňa. Organizátori XVI. letného Európskeho olympijského festivalu mládeže dlho verili, že koronakríza sa ich podujatia výraznejšie nedotkne, a tak organizačný tím stále pracoval. „O úplnom zrušení podujatia sme vôbec neuvažovali, aj keď celosvetová pandémia ovplyvnila naše prípravy,“ priznal primátor mesta Banská Bystrica a prezident organizačného výboru Ján Nosko. Keď však Medzinárodný olympijský výbor presunul olympijské hry na obdobie od 23. júla do 8. augusta 2021, všetkým bolo jasné, že EYOF sa bude musieť presúvať. Do úvahy prichádzali aj termíny v roku 2021, z logistického

hľadiska však neboli vhodné. Organizačný výbor preto požiadal Európske olympijské výbory (EOV) o odklad podujatia na rok 2022. Športový riaditeľ EOV Peter Brüll i jeho spolupracovníci žiadost konzultovali s predstaviteľmi medzinárodných športových federácií. V závere apríla sa témou EYOF zaoberal počas videorokovania aj výkonný výbor Európskych olympijských výborov a napokon potvrdil, že najlepší mladí športovci Európy prídu do Banskej Bystrice od 24. do 30. júla 2022. „Európsky olympijský festival mládeže je pre mladých športovcov z Európy mimoriadne dôležitý. Ďakujeme organizátorom z Banskej Bystrice a vládny orgánom na Slovensku za ich flexibilitu i pokračujúci záujem zorganizovať EYOF,“ zareagoval generálny sekretár EOV Raffaele Pagnozzi. Program EYOF sa nebude meniť, naďalej v ňom bude jedenásť športov. Srdcom podujatia budú športoviská na Štiavnickách. Posun o rok môže znamenať, že EYOF bude aj jednou z prvých akcií pripravovanej haly na Mičinskej. „Banská Bystrica získala ďalších dvanásť mesiacov, vďaka čomu budeme mať viac času na prípravu športovej infraštruktúry

a kvalitného Európskeho olympijského festivalu mládeže. Našou snahou je usporiadať kompaktné podujatie a mať čo najviac športov na relatívne malom území. Naďalej nám nechýba chuť a vôľa,“ doplnil Nosko. Vďaka EYOF bude mať Banská Bystrica v budúcnosti lepšiu vyjednávaciu pozíciu pri uchádzaní sa o ďalšie medzinárodné športové podujatia v rôznych športoch, čo zároveň pomôže aj rozvoju ubytovacích a gastronomických služieb v meste. Po zmene termínu konania podujatia na rok 2022 bude po rokovaní s vládou potrebné upraviť najmä otázky financovania a prerozdelenia, zmenou uznesenia vlády, objem čerpania schválených finančných prostriedkov na dlhšie časové obdobie. Vláda SR schválila ešte vlni na organizáciu EYOF sumu 12 miliónov eur. Ďalšie financie získalo mesto na rekonštrukciu a výstavbu športovej infraštruktúry, vďaka čomu nebude v budúcnosti nutné investovať do niektorých športovísk z rozpočtu mesta a zostane viac financií na iné dôležité oblasti (doprava, školstvo, sociálne veci). Banskobystričania tak nebudú platiť EYOF na úkor iných priorít. *Tím EYOF*

PÄTNÁŠŤ OCENENÝCH V SÚŤAŽI O PODOBU MASKOTA EYOF

Maskot XVI. letného Európskeho olympijského festivalu mládeže dostane už čoskoro definitívnu podobu. Odborná porota už určila ocenených výtvarnej súťaže Slovenského olympijského a športového výboru a organizačného výboru EYOF.

Zástupcovia mesta Banská Bystrica na čele s primátorom Jánom Noskom, Slovenského olympijského a športového výboru, Akadémie umení Banská Bystrica i profesionálni výtvarníci mali v predošlých týždňoch plné ruky práce. Do súťaže prišlo 1 102 prác od žiakov základných i stredných škôl, umeleckých škôl aj profesionálov. Kvalita zaslaných prác bola vysoká a určit len jeden najlepší návrh bolo takmer nemožné. Odborná porota sa preto vzhľadom na úroveň diel rozhodla udeliť v každej zo štyroch kategórií ocenenia bez určenia poradí. Medzi najmladšími deťmi do 10 rokov získali ceny Liliána Mírgová z Hrabušíc, Marián Horváth zo Šale, Michal Gajdoš z Košíc a Tatiana Helcmanovská zo Spišskej Novej Vsi. V kategórii do 18

rokov ocenila porota práce Juliany Kováčovej z Bratislavy, Karin Karchovej a Sofie Podhornej z Michaloviec, Kristíny Šikyňovej z Banskej Bystrice a Matúša Benedika z Košíc. V kategórii nad 18 rokov ceny získali Denisa Virbová z Veľkého Šariša, Karolína Michalcová z Brezian a Marcel Hlaváč. Z profesionálnych návrhov najviac zaujali práce Milana Prekopa a Kataríny Lucinkiewiczovej. Definitívna podoba maskota, ktorý bude zabávať divákov a športovcov počas EYOF 2022 Banská Bystrica bude známa po dopracovaní všetkých detailov v nasledujúcich týždňoch. Víťazné diela zverejnia organizátori súťaže na internetových stránkach www.eyof2021.com, a tiež na sociálnych sieťach.

Tím EYOF

Grafický návrh: D. Virbová

Grafický návrh: T. Helcmanovská

Grafický návrh: M. Prekop

Grafický návrh: K. Karchova

Členovia poroty pri výbere

Foto: A. Dobník

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

1

CHCEME POMÔŤ MAJITEĽOM LETNÝCH TERÁS

Mimoriadne opatrenia spojené s prevenciou pred šírením koronavírusu sú zo dňa na deň miernejšie. Slnéčné dni prišli už skôr, no prevádzkovatelia letných terás ešte nemohli otvoriť. Povolenie v tomto smere vydala Vláda Slovenskej republiky až od 6. mája 2020, aj to za prísnych podmienok. Potrebná je nielen dezinfekcia a dodržiavanie hygienických opatrení, ale aj povinné rozostupy pri rozmiestnení zariadenia či obmedzený počet ľudí pri stole. Toto náročné obdobie značne skomplikovalo miestnym podnikateľom život. Prevádzkam na Námestí SNP, mimo centra, ale aj v iných

Od 6. mája môžu byť terasy otvorené

verejných priestoroch v majetku mesta klesli tržby na minimum. Samospráva má ambíciu zmierniť ich finančné straty, a preto sa vedenie mesta stretlo so zástupcami Cechu hostinských, aby spoločne diskutovali o vhodnej forme pomoci. V najbližšom období sa uskutoční mimoriadne zasadnutie mestského zastupiteľstva, v rámci ktorého bude poslancom predložený návrh na zníženie platieb za letné terasy o 80 percent. Zároveň mesto pripravuje ďalšiu pomoc pre subjekty pôsobiace v mestských nebytových priestoroch.

Kancelária primátora, MsÚ BB

2

ZÁPISY DETÍ DO MATERSKÝCH ŠKÔL TENTO ROK AJ ELEKTRONICKY

Tohtoročné zápisy sa konajú bez detí

Zápisy detí do materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica sa konajú od 18. mája do 28. mája 2020 v čase od 9:00 hod. do 15:00 hod. Podávanie žiadostí o prijatie dieťaťa sa uskutoční bez osobnej prítomnosti detí. Zákonný zástupca dieťaťa môže v týchto dňoch podať žiadosť vyplnením elektronického formulára, ktorý nájdete na stránke mesta v sekcii Mestský úrad/Oddelenia/Školský úrad, oddelenie školstva a mládeže/Agendy – Prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie – MŠ – Občan. Výnimkou je ZŠ s MŠ Jána Bakossa. V tomto prípade formulár nájdete priamo na stránke www.zsbakbb.edu-page.org. Žiadosť do materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta je možné podať aj elektronickou formou (zákonný zástupca môže poskytnúť osobné údaje potrebné pre zápis prostredníctvom elektronického podania doručeného do elektronickej schránky mesta Banská Bystrica) či osobne v jednotlivých materských školách s dôrazom na dodržiavanie hygienicko-epidemiologických opatrení. Potvrdenie o zdravotnom stave dieťaťa sa nebude vyžadovať. Ak do času vydávania rozhodnutia o prijatí dieťaťa zákonní zástupcovia do-

datočne nepriložia potvrdenie o zdravotnom stave, dieťa bude prijaté len na adaptačný pobyt. Ak pôjde o prijatie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, nebude sa vyžadovať predloženie vyjadrenia príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Avšak, ak zákonní zástupcovia dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami dodatočne nepriložia potvrdenie o zdravotnom stave a vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, dieťa bude prijaté len na diagnostický pobyt. Ak zákonný zástupca nemá možnosť komunikovať elektronicky, môže si žiadosť vyzdvihnúť osobne vo vestibule Mestského úradu v Banskej Bystrici.

Upozornenie: V prípade žiadosti vyplnenej prostredníctvom elektronického formulára bude zákonný zástupca povinný prísť ju podpísať osobne po skončení mimoriadneho prerušenia prevádzky materskej školy. K nahliadnutiu predloží občiansky preukaz a rodný list dieťaťa.

Prostredníctvom elektronického formulára môžete zápis v každej materskej škole v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta uskutočniť až do 28. mája 2020. Výnimkou je ZŠ s MŠ Jána Bakossa, ktorá je samostatný právny subjekt. Zápis do tejto materskej školy prebieha do 22. mája 2020 a formulár nájdete priamo na ich stránke www.zsbakbb.edu-page.org. Zápis sa neuskutoční do materskej školy, ktorá je súčasťou Základnej školy s materskou školou Radvanská 1, Banská Bystrica z dôvodu naplnej kapacity materskej školy. Záujmom mesta Banská Bystrica je umiestniť čo najväčší počet detí predškolského veku. V prípade, ak dieťa nebude prijaté na vybranú materskú školu, riaditeľka príslušnej materskej školy ponúkne zákonnému zástupcovi možnosť umiestnenia dieťaťa v inej materskej škole v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica, v ktorej bude voľné miesto.

Školský úrad, oddelenie školstva a mládeže, MsÚ BB

ČASOVÝ HARMONOGRAM ZÁPISU PRE JEDNOTLIVÉ MATERSKÉ ŠKOLY:

18. 5. 2020	ZŠ s MŠ Jána Bakossa, Bakossova 5, MŠ Radvanská 26, MŠ Buková 22, MŠ Sásovská cesta 21
19. 5. 2020	MŠ Tatranská 63, MŠ Cesta k nemocnici 37, MŠ Kremnička 22
20. 5. 2020	MŠ 29. augusta 14, MŠ Hronska 18, MŠ Družby 3
21. 5. 2020	MŠ Horná 22, MŠ Na Lúčkach 2, MŠ Magurská 14
22. 5. 2020	MŠ Jakubská cesta 77, MŠ Senická cesta 82, MŠ Šalgotarjanska 5
25. 5. 2020	MŠ Radvanská 28, MŠ Karpatská 3, MŠ Trieda SNP 77
26. 5. 2020	MŠ Lazovná 32, MŠ Na Starej tehelni 7, MŠ Nová 2
27. 5. 2020	MŠ Profesora Sáru 3, MŠ Odbojár 9, MŠ Tulska 25
28. 5. 2020	MŠ 9. mája 26, MŠ Strážovská 3, MŠ Jilemnického 8

NÁZORY POSLANCOV

Aj napriek celosvetovej pandémie má mesto Banská Bystrica v najbližšom období možnosť získať významný obnos dotačných prostriedkov od štátu, a tiež z európskych investičných a štrukturálnych fondov na rôzne projekty. Niektoré z nich si však vyžadujú finančnú spoluúčasť zo strany samosprávy. Nakoľko využitie mimorozpočtových zdrojov je časovo ohraničené, je to neodkladný proces. Myslíte si, že by mesto malo túto možnosť využiť, nájsť zdroje na spolufinancovanie a pokračovať v príprave projektov, alebo investície v tejto situácii zastaviť, čím by však o prostriedky od štátu aj z európskych investičných a štrukturálnych fondov prišlo. Na otázku k téme nám tento mesiac odpovedali Marek Modranský, Matúš Molitoris a Vladimír Moravčík.

MAREK MODRANSKÝ

Pandémia sa dotkla viacerých oblastí života. Nikto nepredpokladal tak rýchly nábeh opatrení. Až potom sme si uvedomili, že veci, ktoré sme považovali za bežné, sa razom zmenili na vzácné. Toto obdobie sa dotkne aj rozpočtu mesta. Čas ide ďalej

a nemôžeme zastať v budovaní infraštruktúry pre vzdelávanie, v rozvoji výchovy detí a mládeže, športu a vynechať zo života iné technické či kultúrne oblasti. Pri financovaní významných projektov nám značne pomáhajú zdroje z eurofondov. Podiel ich pomoci často dosahuje až 95 percent z celkovej ceny projektu. Určite preto podporím vedenie mesta, aby sme dokázali napriek negatívnym dopadom pandémie nadviazať na tieto možnosti a využiť ich v prospech mesta. Mám však zásadnú podmienku. Rozpočet mesta musí byť aj pre budúce roky tak doladený, aby sme nikdy nepodhodnotili základné potreby obyvateľov a komunálne služby dokázali zabezpečovať v potrebnej kvalite. Zbytočne budeme snívať o veľkých projektoch, keď nebudeme vedieť ani pozametáť staré chodníky.

MATÚŠ MOLITORIS

Možnosť získať pre mesto mimorozpočtové prostriedky je veľmi dôležitá a žiadaná, avšak v kontexte súčasnej mimoriadnej situácie

je viac ako dôležité mať jasnú finančnú analýzu dopadu príjmov a výdavkov. Preto za náš klub Srdcom Bystričania očakávame aktualizované údaje o výpadku daní, a taktiež analýzu nákladov za zavreté prevádzky ako je plaváreň, zimný štadión a pod., kde síce návštevnícka či športová prevádzka vypadla, ale režia na chod bežala ďalej. Až na základe týchto údajov sa môžeme zodpovedne postaviť k plánovaným investíciám mesta tak, aby sme napr. predišli ďalšiemu zvyšovaniu daní v meste či iným reštrikčným opatreniam.

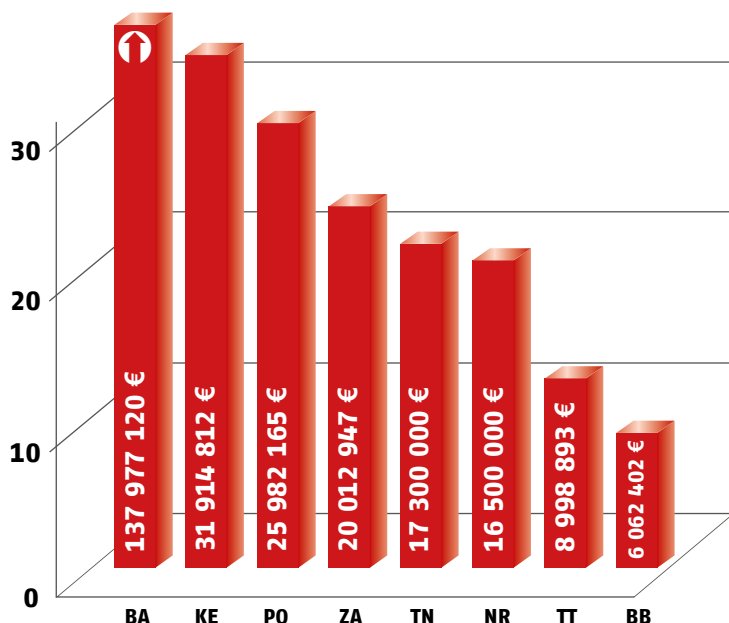
VLADIMÍR MORAVČÍK

Pandémia spôsobená ochorením COVID-19 je situácia, na ktorú sa nevieme vopred pripraviť, keďže ju neočakávate. Mesto Banská Bystrica sa podľa mňa k tejto situácii postavilo zodpovedne a prijalo potrebné kroky.

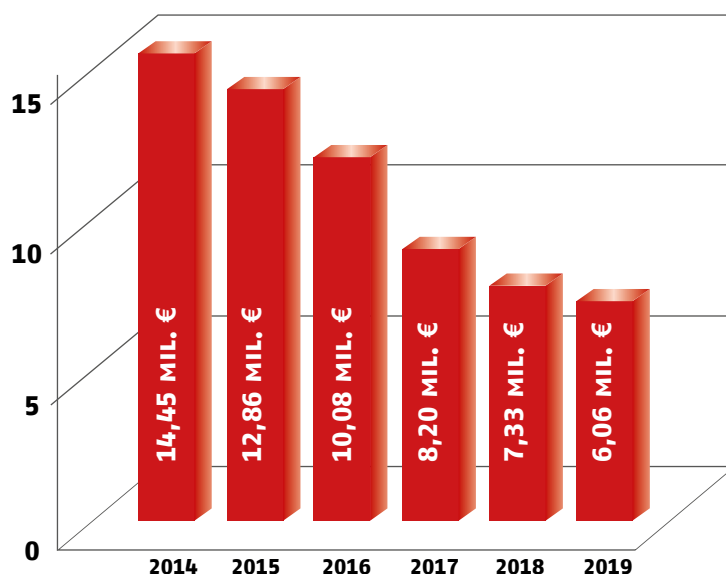
Zastaviť však rozvojové, a tiež nové možné projekty by podľa môjho názoru nebolo správne. Pokiaľ by sme ich teraz zastavili a v budúcnosti by sme k nim opäť chceli pristúpiť, stratili by sme možnosť využitia spolufinancovania zo strany štátu ako aj z európskych investičných a štrukturálnych fondov, na ktoré sú už v niektorých prípadoch prostriedky aj vyčlenené. Myslím si, že mesto by malo hľadať a nájsť zdroje spolufinancovania, a pokračovať tak v príprave projektov. Verím, že situáciu spoločne zvládneme a Banská Bystrica sa bude aj naďalej zodpovedne rozvíjať a zveľaďovať.

VÝVOJ DLHU MESTA BANSKÁ BYSTRICA OD ROKU 2014 A POROVNANIE S OSTATNÝMI KRAJSKÝMI MESTAMI

KRAJSKÉ MESTÁ K8 A ICH DLH K 31. DECEMBRU 2019

VÝVOJ DLHU MESTA BANSKÁ BYSTRICA

BANSKÁ BYSTRICA MÁ ŠANCU ZÍSKAŤ TAKMER 30 MILIÓNOV EUR Z MIMOROZPOČTOVÝCH ZDROJOV

Mesto Banská Bystrica je už dlhodobo úspešné v získavaní štátnych dotácií a eurofondov. Aj vďaka financiám mimo mestskej kasy sa podarilo za uplynulé roky zrealizovať mnohé projekty takmer vo všetkých oblastiach života samosprávy. Odbor rozvojových aktivít má na stole desiatky nových projektov, ktoré by mohli prispieť k ďalšiemu napredovaniu. Mesto očakáva, že na realizáciu už schválených projektov bude môcť v rokoch 2020 a 2021 čerpať z mimorozpočtových zdrojov približne 21 miliónov eur. V nasledujúcom období môže získať z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) ďalších takmer 9 mil. eur. Vďaka nízkej zadlženosti má zároveň možnosť na spolufinancovanie projektov využiť aj úverové zdroje. Napriek súčasnému mimoriadnemu obdobiu a horšej ekonomickej situácii na Slovensku by bolo od samosprávy nerozumné vzdať sa príležitosti a natrvalo o tieto finančné prostriedky prísť.

Rozsiahle rekonštrukcie materských škôl s rozširovaním kapacít, vybudovanie korčuliarskej dráhy pod Pamätníkom SNP i parkoviska na Rudohorskej ulici v Sásovej, investície do športovej infraštruktúry a obnovy športovísk, rekonštrukcie ciest a chodníkov sú len stručným príkladom toho, čo všetko sa podarilo zrealizovať z mimorozpočtových zdrojov v minulých rokoch. Ambíciou mesta je v nastavenom trende pokračovať a investovať do projektov zameraných na rozvoj životného prostredia, sociálnych služieb, dopravy, školstva, športu i vzdelávania.

MESTO OČAKÁVA VIAC AKO 13,1 MILIÓNA EUR ZO ŠTÁTNÝCH DOTÁCIÍ

Projekty, ktoré mesto realizuje alebo ešte len plánuje uskutočniť zo štátnych dotácií a európskych fondov sú v súčasnosti v rôznom štádiu prípravy. Ide napríklad o rekonštrukciu zimného štadióna (vládna dotácia 4,9 mil. eur), ktorá je v procese verejného obstarávania na zhotoviteľa. V prípade revitalizácie areálu a výstavby parkoviska pri krytej plavárni na Štiavničkách (vládna dotácia 800 tis. eur) sa čaká na získanie posledného zo stavebných povolení. V najbližšom období by sa už mohlo začať aj s budovaním futbalového mládežníckeho tréningového centra v Radvani, časti Kráľová (vládna dotácia 730 tis. eur). Vládna dotácia vo výške 6,7 mil. eur pomôže aj pri výstavbe multifunkčnej športovej haly. Z toho až 11 mil. eur získa naše mesto ako príspevok štátu na výstavbu a rekonštrukciu športovísk v súvislosti s organizáciou EYOF 2022. Podmienkou je, že samospráva vyčlení na výstavbu športovej infraštruktúry zo svojho rozpočtu sumu 4 mil. eur formou spolufinancovania. Tento záväzok schválili poslanci mestského zastupiteľstva na svojom rokovaní ešte 6. júna 2019.

KVALITNEJŠÍ PRIESTOR PRE DETI, MLÁDEŽ A RODIČOV VĎAKA 8 MIL. EUR Z EUFONDÓV

Projekty revitalizácie vnútroblokov na Sitnianskej ulici v Sásovej a Tulskej na Fončorde (EŠIF cca 2 mil. eur), ale aj vybudovanie odborných učební v základných školách (EŠIF cca 1,7 mil. eur) sú v súčasnosti v kontrolnom procese na príslušnom ministerstve. Plán udržateľnej mo-

Takto by v budúcnosti mohol vyzeráť vnútroblok na Tulskej ulici

Visualizácia: MŠÚ BB

bility je v štádiu verejného obstarávania na zhotoviteľa (EŠIF 760 tis.), naopak rekonštrukcie a rozširovanie kapacít škôlok na Strážovskej, Karpatskej či na ul. 9. mája sú v plnom prúde (EŠIF cca 1,5 mil. eur). „K ďalším eurofondovým projektom patrí napríklad zámer rekonštruovať autobusové zastávky, ktorý sme podali už vo februári a čakáme na schválenie,“ objasňuje Vladimír Brieda, vedúci Oddelenie investičnej výstavby a riadenia projektov Odboru rozvojových aktivít mesta.

Obnovou by mala prejsť aj zastávka pri nemocnici, ktorú denne využíva mnoho ľudí

Foto: archív MŠÚ BB

MESTO MÔŽE ZÍSKAŤ V NASLEDUJÚCOM OBDOBÍ ĎALŠÍCH 8,8 MIL. EUR

Samospráva zároveň pracuje aj na projektoch, ktoré sú v štádiu príprav projektovej dokumentácie či procesov územného rozhodnutia i stavebných povolení. Ide o projekty vybudovania rodinnej cyklocestičky ponad R1, cyklotrás z Huštáku do Kráľovej a Senice, ako aj revitalizácie mestského parku. „V prípade, že budú zverejnené výzvy na predkladanie žiadostí na elektronické označníky, ktoré by boli súčasťou autobusových zastávok, plánujeme sa uchádzať o mimorozpočtové zdroje aj v tomto prípade,“ dopĺňa Brieda.

FINANČNÁ SPOLUÚČASŤ MIEST NA PROJEKTOCH JE NEVYHNUTNÁ

Pri realizácii eurofondových projektov alebo zámerov zo štátnych dotácií je dôležité, o. i., splnenie dvoch faktorov. Všetky takéto zdroje sú časovo viazané a samosprávy ich musia do určitého obdobia vyčerpať. Druhým je potrebná finančná spoluúčasť. „V súčasnom mimoriadnom období spojenom s výpadkom príjmov samospráv, nedokážeme všetky potrebné zdroje na spolufinancovanie projektov nájsť iba v rozpočte mesta. Vzhľadom na nízke zadlženie mesta, môžeme na tento účel využiť aj bankový úver, aby sa nestalo, že o financie z mimorozpočtových zdrojov nenávratne prideme,“ dopĺňa Jakub Gajdošík.

Z plánovaných cyklotrás sa zatiaľ stala realitou len jedna. Rozpracované máme aj ďalšie projekty

Foto: MŠÚ BB

BANSKÁ BYSTRICA JE NAJMEŇEJ ZADLŽENÉ KRAJSKÉ MESTO

Po nástupe Jána Noska do funkcie primátora v roku 2014 bol dlh mesta Banská Bystrica vo výške takmer 14 500 000 eur, čo predstavovalo v prepočte na jedného obyvateľa 187 eur. Dnes je Banská Bystrica s výškou dlhu 6 100 000 eur (80 eur na obyvateľa) najmenej zadlženým krajským mestom na Slovensku. Vďaka efektívnemu hospodáreniu v dobrých ekonomických časoch si mesto môže aj v súčasnom období krízy spôsobenej koronavírusom dovoliť čerpať úver a realizovať viaceré plánované investičné akcie. „V čase priaznivej ekonomickej situácie sme hospodárili zodpovedne. Spoliehali sme sa na mestský rozpočet a získané mimorozpočtové zdroje. Aj napriek mnohým investičným projektom, ktoré sa nám podarilo zrealizovať, sme mesto zbytočne nezadlžovali. Práve naopak, dlh sme výrazne znížili,“ hovorí Ján Nosko.

mar

NEZIŠTNÁ POMOC ICH TEŠÍ

Počas pandémie COVID-19 sa v Banskej Bystrici zmobilizovalo veľa dobrých ľudí z radov mladých i starších. Všetci pomáhajú tak, ako im to okolnosti dovoľujú. Mnohí z nich pracujú a pomoc ponúkajú v rámci svojho voľného času.

O NÁS NEJDE
Apoštolská cirkev Kristus mestu

Jedným z takýchto združení, ktoré podali pomocnú ruku je aj o. z. O nás nejde. Mladí dobrovoľníci angažovaní v iniciatíve Milujem svoje mesto BB sa tiež rozhodli ísť cez linku samosprávy osamelysenior@banskabystrica.sk do terénu, a pomôcť tam, kde je to najviac potrebné. Až 15 mladých ľudí prešlo školením Centra dobrovoľníctva a od začiatku pandémie zaobstaráva nákupy pre klientov centra KOMUCE na Krivánskej ulici v Sásovej. Ich nadšenie a nasadenie je veľké. Počas uplynulých týždňov dokázali spoločnými silami zrealizovať viac ako 130 individuálnych nákupov, pri ktorých strávili približne 49 hodín. Dobrovoľnícka pomoc prebieha aj vďaka dobrej spolupráci s pani Brašeňovou, ktorá je vedúcou tohto zariadenia. „Naším vzorom v dobrovoľníckej činnosti je sám Kristus, ktorý sýtil hladných, uzdravoval chorých, prinášal radosť, pokoj, a tiež lásku a jedinečné prijatie. Ako Jeho nasledovníci dnes chceme byť Jeho predĺženými rukami a nohami. Nedávno sme si cez sviatky Veľkej noci pripomenuli, čo On pre nás spravil na kríži – že zomrel miesto nás a spravil to, čomu sa nič nevyrovná ani nepribližuje. Prijali sme to do svojich životov, a práve to je hlavnou motiváciou, prečo robíme to, čo robíme, hoc je to len malá vec, ktorou môžeme prispieť. Sme vďační, že sme do tejto veci mohli vstúpiť a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu so zariadením KOMUCE,“ dopĺňa koordinátor dobrovoľníkov z o. z. O nás nejde Róbert Petrílik.

Centrum dobrovoľníctva, n. o.

Dobrovoľníci pomáhali pri nákupoch

DO MATERSKÝCH ŠKÔL INVESTUJEME AJ Z ROZPOČTU MESTA

Okrem eurofondových projektov zameraných na rozširovanie kapacít a rekonštrukcie škôlok, sú financie z mestského rozpočtu pravidelne investované aj do ďalších nevyhnutných opráv. Počas uplynulých rokov samospráva realizovala rôzne opravy a údržbu svojich škôl. Vďaka financiám z mestského rozpočtu, ktoré sa každoročne šplhali k miliónu eur, boli vymenené staré okná i dvere, obnovili sa podlahy, odstránili sa havarijný stav viacerých vykurovacích systémov či striech, a tiež statické poruchy.

V znižovaní investičného dlhu a fyzickej opotrebovanosti materských a základných škôl samospráva pokračuje aj tento rok. Okrem drobných opráv venuje mesto pozornosť aj obnove zatekajúcich striech a poškodených kanalizácií. V týchto dňoch dokončujeme stavebné práce komplexnej obnovy vonkajšej kanalizácie a hydroizolácie obvodových stien okolo hlavnej budovy viac ako 60-ročnej Materskej školy na Jilemnického ulici, v hodnote približne 76 500 eur. S obnovou kanalizácie tento mesiac začíname aj na ZŠ Spojová (35 000 eur),

Materská škola na Jilemnického ulici

kde je plánovaná aj obnova strechy (8 130 eur). Oprava poškodennej strechy sa začína realizovať aj v MŠ Magurská (18 000 eur) a pokračovať budeme aj v MŠ Radvanská 26 (33 000 eur), MŠ Trieda SNP (15 000 eur), ZŠ Pieninská (54 200 eur). Okrem stavebných úprav kladie samospráva dôraz aj na nákup nových spotrebičov do školských jedální a obstaranie potrebného nábytku. Takmer 23 000 eur plánuje vynaložiť na nákup šatníkových skriniek a lavíciek do všetkých materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

dmo

O ZACHOVANIE CIVILNEJ ČASTI LETISKA SA ZAUJÍMA AJ SAMOSPRÁVA

Druhý májový piatok využil primátor Ján Nosko na stretnutie s ministrom obrany Jaroslavom Naďom. Diskutovali o rekonštrukcii štadióna SNP, ale aj o medializovanom zrušení civilnej časti Letiska Sliač. Dobrá správa je, že v záujme šéfa rezortu obrany je letisko zachovať. Podobne ako aj zrekonštruovať štadión na Štiavnickách a vytvoriť z neho dôstojný moderný športový stánok tak, aby slúžil aj pre potreby futbalu.

Vedenie mesta žiadalo ešte v závere roka 2019 predošlú vládu, aby civilná časť Letiska Sliač ostala zmluvne zachovaná aj pre ďalšie obdobie. Správy, ktoré sa v médiách objavili o tom, že by sa mala zrušiť, znepokojili viaceré mestá v regióne. Aj z tohto dôvodu primátor Ján Nosko inicioval stretnutie s ministrom obrany, aby mu tlmočil požiadavku samospráv. „Intenzívne komunikujeme s mestami Zvolen a Sliač a myslíme si, že zachovanie civilnej časti letiska je pre tento región potrebné z hľadiska rozvoja cestovného ruchu i nárastu cestujúcich. Som rád, že pán minister zdieľa názor, že túto časť letiska je potrebné zachovať. Je to legitímna požiadavka všetkých samospráv, a vôbec regiónu, pre rozvoj cestovného ruchu. Teba ju možno vnímať aj z hľadiska kompenzácie pre túto lokalitu vzhľadom na

to, že narastie počet vojenských a cvičných letov stíhačiek F-16. Verím, že sa nájde dobré riešenie a civilná časť letiska aj do budúcnosti zostane zachovaná,“ objasňuje primátor Nosko. Faktom ostáva, že civilná časť Letiska Sliač bude počas rekonštrukcie úplne zatvorená. Vedenie mesta Banská Bystrica sa bude o projekt aj naďalej zaujímať. „Dohodli sme sa, že sa budeme navzájom informovať, ako projekt napreduje. Nepôjde o jednoduchý proces, ale zo strany samospráv môže počítat so súčinnosťou. Pokiaľ by sa situácia vyvíjala nepriaznivo, určite sa budeme nejakým spôsobom mobilizovať a domáhať sa kompenzácie. Myslím si, že tento región letisko potrebuje a je do budúcnosti integrálnou súčasťou pre rozvoj cestovného ruchu na strednom Slovensku,“ dopĺňa Nosko.

mar

MESTO ZVEREJNILO VIRTUÁLNY DIGITÁLNY 3D MODEL BANSKEJ BYSTRICE

Banská Bystrica sprístupňuje pre verejnosť virtuálny digitálny 3D model mesta pod Urpínom s možnosťou interaktívneho prístupu v rozsahu ako nikde inde na Slovensku. Dôverný obraz reality sa skladá z takmer 19 000 stavieb a významným spôsobom pomôže pri práci odborných útvarov mesta. Tie budú môcť všetky väčšie investičné akcie vkladať do vybraného územia, čím získajú reálny pohľad na to, ako by stavba v danom priestore vyzerala.

Virtuálna 3D mapa modeluje celé historické centrum Banskej Bystrice podrobne aj s grafickými detailmi budov (komíny, vikiere) a štruktúrou fasád. V ostatných mestských častiach, v intraviláne nájde užívateľ objekty s nižšou mierou detailu. Mapa zároveň dáva do popredia zeleň nachádzajúcu sa na mestských pozemkoch. Realistická podoba urbanizovaného priestoru pomôže pri práci Stavebnému odboru, Oddeleniu daní a poplatkov či Odboru územného plánovania mesta. „Veľa investičných akcií sa v súčasnosti dotýka najmä centrálnej mestskej zóny. Pri každom väčšom zámere žiadame projektantov, aby nám dokumentovali ako plánovaná výstavba do danej lokality zapadne a ako tam bude vyzerať z pohľadu obyvateľov. Vďaka digitálnej 3D mape mesta môžeme model takéhoto zámeru vložiť do priestoru, pootáčať si ho z rôznych pohľadov, zistiť riziká, analyzovať a vyhodnotiť vizuálnu kvalitu a pod.,“ vysvetľuje vedúci Odboru územného plánovania a architekta mesta Vladimír Letovanec. Vedenie mesta sa pri ohlásení každého väčšieho projektu stretáva v diskusiách s podnikmi od obyvateľov, ktoré sa týkajú najmä dopadov na kvalitu života. Banskobystričanov, pochopiteľne, zaujíma, či im výstavba nezakryje existujúci výhľad a nebude im tieniť, a či

3D model mesta obsahuje aj vrstvu, ktorá dokáže simulovať zátopové zóny v prípade storočnej vody

vať pôsobiť masívne a do daného územia sa v takom rozsahu nehodí. 3D model mesta nám dáva jedinečné možnosti okrem stavieb simulovať napríklad aj zátopové zóny v prípade, že by nastala povodeň,“ dopĺňa primátor Ján Nosko. Vytvorenie 3D modelu Banskej Bystrice po verejnom obstarávaní predstavuje sumu cca 29 000 eur. V Európe a vo svete ešte stále nie je poskytnutie 3D smart virtuálneho modelu mesta, a v ňom vložených informácií o stavebných zámeroch prostredníctvom webovej aplikácie svojim obyvateľom bežné. „Sme mimoriadne hrdí na prvé slovenské

porovnať a pozrieť si zo všetkých strán. Je to fantastická možnosť otvorenej komunikácie a veľký skok v porovnaní s doterajšími 2D geoportálmi založenými na leteckých ortofotomapách a motivácia pre ďalšie mestá,“ potvrdzuje Ing. arch. Robert Barca, riaditeľ spoločnosti EUROSENSE s. r. o.

GISPLAN MESTA BANSKÁ BYSTRICA ZEFEKTÍVNUJE PRÁCU MESTA AJ NAĎALEJ

Mesto pristúpilo v minulosti k tvorbe geografického informačného systému GISPLAN, ktorého súčasťou sú digitálne mapy územia v 2D spracovaní. Užívateľ tu nájde katastrálnu mapu, územný plán i mapu budov s bezbariérovými prístupmi. V uplynulých rokoch pribudol pasport detských ihrísk, výtvarných diel, pamätných tabulí, a aj reklamných zariadení. Aj v tomto smere urobila samospráva ďalší významný krok. „Môžeme sa pochváliť tým, že v našom GISPLAN-e pracujeme s mapami, ktoré majú oveľa kvalitnejšie rozlíšenie ako mapy známeho internetového vyhľadávачa. Novinkou je mapa s vyznačením všetkých ciest, chodníkov, uličných vpustí, dopravných značiek či priechodov pre chodcov, ktoré sú v správe mesta Banská Bystrica. Keď dôjde k opravám alebo nejaké pribudnú, zamestnanci Oddelenia údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí môžu zmeny upravovať priamo v digitálnom systéme,“ dopĺňa Peter Michal, špecialista GIS Odboru informatizácie a digitalizácie mesta MsÚ. V aktuálnom období pracuje mesto s dodávateľom zberu komunálneho odpadu aj na aktualizovaní mapy kontajnerových stojísk. Do budúcnosti plánuje samospráva zabezpečiť pasport zelene a cintorínov v Banskej Bystrici.

mar

Virtuálna 3D mapa modeluje celé historické centrum Banskej Bystrice aj s detailmi budov a štruktúrou fasád. V ostatných mestských častiach sú objekty s nižšou mierou detailu

nebude pôsobiť v porovnaní s ostatnými budovami mohutne. „Vďaka 3D modelu mesta budeme môcť zistiť svetelné pomery, ale aj vhodnosť stavby v danej lokalite z estetického hľadiska. V praxi to znamená, že nastavíme, v akej forme nám budú projektanti a investori odovzdávať projekty na posúdenie, aby sme si ich vedeli vyhodnotiť v 3D priestore. V predstihu ich môžeme upozorniť na to, že stavba, ktorú plánujú v Banskej Bystrici realizo-

mesto – Banskú Bystricu, ktoré to zoládlo systematicky pre celé svoje územie vo forme texturovaného podrobného vektorového modelu všetkých budov. Sme radi, že sme dostali dôveru zúčastníť sa na tomto projekte a navrhnúť riešenie. Rýchle interaktívne zobrazovanie 3D modelu mesta na internete dáva samospráve možnosť vložiť rozličné priestorové údaje (zďaleka nielen zámery novej zástavby), a obyvateľom možnosť si ich zapnúť, kombinovať,

BYSTRICA ROZKVITLA

Foto: MsÚ BB

Farebné záhony v meste pod Urpínom majú na starosti zamestnanci ZAaRESu. Niektoré lokality však rozkvitli vďaka dobrým vzťahom. Aj napriek tomu, že počas posledných mesiacov sa osobné stretnutia s našimi partnerskými mestami a rôznymi inými krajinami z pochopiteľných dôvodov zrušili, v našom meste môžete aj v týchto dňoch nájsť dôkaz toho, že s nimi vychádzame veľmi dobre. Vďaka zástupcom Veľvyslanectva Holandského kráľovstva na Slovensku zdobia Park pod Pamätníkom SNP či okolie Domu kultúry krásne tulipány. Banská Bystrica ich dostala ešte 18. októbra 2018 pri príležitosti oslavy 25. výročia vzniku Slovenskej republiky. Vyšľachtená odroda má názov Slovensko a Banskobystričanom robí radosť aj v týchto dňoch.

dmo

ŠPECIÁLNE VOZIDLO

Aj mesto Banská Bystrica spolu s Banskobystrickým samosprávnym krajom a iniciatívou Kto pomôže Slovensku prispelo na nákup špeciálneho vozidla určeného na testovanie ľudí s podozrením na COVID-19. Vďaka mobilnej odberovej jednotke sa zvýši počet otestovaných v kraji, a zdravotníkom Slovenského Červeného kríža, územný spolok Banská Bystrica sa tiež uľahčí práca v teréne. Mobilná odberová jednotka je vybavená tak, že jej posádka dokáže kompletne celý odber, vrátane následnej dekontaminácie zasahujúcich zdravotníkov, vykonať priamo v teréne, bez ďalších nárokov na zdroje vody či elektriny. Vozidlo tiež poskytuje zázemie pre personál, pripojenie k internetu, vybavenie pre uskladnenie zdravotníckeho materiálu a odobratých vzoriek či krytý priestor pre vykonanie odberov. V budúcnosti nájde uplatnenie pri iných mimoriadnych udalostiach a podujatiach celospoločenského významu.

dmo

Foto: BBSK

Vďaka karavanu už odobrali aj prvé vzorky

VOJNOVÝ CINTORÍN V MAJERI JE DÔSTOJNÝM PIETNYM MIESTOM

Tento cintorín vznikol v roku 1915 pri nemocnici, v ktorej ošetrovali vojakov počas 1. svetovej vojny. V minulosti do pôvodného areálu zasiahla výstavba štátnej cesty medzi Banskou Bystricou a Breznom a k ďalšiemu zásahu došlo výstavbou objektov v severnej časti cintorína. Priestor začal postupne zarastať a časom sa zničili aj náhrobky. Zachovaný zostal iba Pomník československých legionárov. Samospráva si však históriu ctí, a počas posledných rokov venuje mimoriadnu pozornosť aj obnove vojnových hrobov, pamätníkov a pomníkov.

V spolupráci s odborníkmi zrealizovala samospráva archeologický prieskum, v rámci ktorého sa podarilo zmapovať existujúce hroby. Ešte v roku 2016 vyhlásilo mesto v spolupráci so Slovenskou komorou architektov urbanisticko-architektonickú súťaž „Obnova vojnového cintorína z 1. svetovej vojny v Majeri.“ Cieľom bolo priniesť názor na komplexné riešenie pietneho miesta, priestorové usporiadanie a novú architektonickú kvalitu. Po zdĺhavých procesoch majetkoprávného vysporiadania pozemkov, žiadosti o stavebné povolenie či verejnej súťaži na zhotoviteľa stavby, sa so stavebnými prácami začalo v auguste 2018. V novembri 2019 sme si 100. výročie ukončenia 1. svetovej vojny pripomínali v Banskej Bystrici už na dôstojnom pietnom mieste.

POSUN VPRED

Počas prvej etapy boli odstránené trávnaté plochy a kroviny, vytýčili sa inžinierske siete, boli vyhotovené základové pilóty aj pásy, zrealizovali sa výkopy pre dažďovú kanalizáciu, a vybudovala sa tiež obslužná komunikácia. Na cintorín bol umiestnený aj nový Monument, ktorý je vyrobený z atmosférickej, pomaly korodujúcej ocele. Tento objekt je výsledok víťazného návrhu urbanisticko-architektonickej súťaže z dielne trojčlenného tímu – Benjamín Brádnanský, Vít Halada a Maroš Greš. Autori zaň v roku 2019 získali Cenu Dušana Jurkoviča. Na vojnovom cintoríne bolo počas tejto etapy označených aj 506 hrobových miest padlých vojakov.

NOVÝ ŠAT DOSTALO AJ OKOLIE

S realizáciou druhej etapy stavebných prác zameraných na výstavbu parkovacích miest a chodníkov sa začalo v roku 2019. Pre nepriaznivé počasie však museli byť koncom roka pozastavené. Zhotoviteľ pokračoval v roku 2020 hneď, ako to bolo možné. V súčasnosti je druhá etapa dokončená a nové chodníky s priepustným mlatovým povrchom a parkovacia plocha s deviatimi miestami už skvalitňujú prístup peších a motoristov k jednotlivým častiam cintorína. Samospráva má v najbližšom období v pláne doplniť priestor kaplnky Monumentu o skulptúru z vosku ako tichý stĺp, ktorý bude súčasťou pietnych spomienok. Na jeho realizá-

Foto: MsÚ BB

Pri cintoríne už zaparkuje deväť áut

Foto: MsÚ BB

Lepší prístup majú aj peší

ciu získalo mesto dotáciu z rezortu vnútra vo výške 8 000 eur. Na prvú a druhú etapu bolo v mestskom rozpočte vyčlenených 540 000 eur.

PLÁNY NEKONČIA

V budúcnosti by sa v rámci tretej fázy mohla rozšíriť spevnená plocha až po severnú stranu a pribudnúť by malo aj oddychové miesto na sedenie. Architekti projektu obnovy vojnového cintorína v Majeri počítali aj s ďalšou zaujímavosťou. Medzi vojnovými hrobovými miestami má byť kvitnúca lúka s lúčnymi kvetmi. V tejto lokalite je však problematická pôda, a preto samospráva v spolupráci s odborníkmi vytvára na vojnovom cintoríne niekoľko pokusných plôch. Na nich budú odskúšané rôzne postupy výsadby. Nedávno bola zrealizovaná aj sondáž pH pôdy na štyroch stanovištiach a dve plochy ponechajú na samovývoj. Vojnový cintorín v mestskej časti Majer sa po niekoľkých rokoch opäť stal dôstojným pietnym miestom s hlboko zakorenenou históriou. Aj napriek tomu, že je táto lokalita venovaná obetiam prvej svetovej vojny, zároveň je moderná a inovatívna.

dmo

VĎAKA OPATRENIAM TO BANSKÁ BYSTRICA ZVLÁDNE

V poslednom čísle Radničných novín sme Vás informovali o rôznych opatreniach, ktoré krízový štáb mesta prijal. Vďaka rýchlym rozhodnutiam a disciplíne obyvateľov patrí Banská Bystrica k mestám, v ktorých je situácia priaznivá. Za posledné týždne sme otvorili záchytné centrum pre ľudí bez domova, meriame im teplotu, otestovali sme zamestnancov zariadení sociálnych služieb, terénnych pracovníkov či opatrovateľky, a pozornosť venujeme aj marginalizovaným skupinám obyvateľstva.

Život v meste pod Urpínom sa krok za krokom dostáva do normálnych koľají a zákazy pomaly ubúdajú. Zodpovedné správanie by sme si však mali zachovať aj naďalej.

DETSKÉ IHRISKÁ

Mimoriadna situácia na Slovensku na určitý čas zastavila mnoho činností. Okrem obchodov, kaviarní, firiem a rôznych iných prevádzok boli uzatvorené aj športoviská a detské ihriská. Aj napriek tomu, že opatrenia sa postupne uvoľňujú, je potrebné dbať na hygienu a bezpečnosť. Samospráva zo strany verejnosti cíti záujem a potrebu detské ihriská sprístupniť, a preto ZAaRES vykonáva dezinfekciu herných prvkov, mení piesok a premýva či prehrabáva pieskoviská. Nakoľko v našom meste máme takmer 80 detských ihrísk, do prevádzky ich uvádzame postupne. Aj keď je to možno náročnejšie, rodičov žiadame o trpezlivosť a dodržiavanie nariadení, ktoré vydal Úrad verejného zdravotníctva SR – obmedzte počet súčasne sa hrajúcich detí, noste ochranné rúška, dezinfikujte ruky seba i deťom a zabezpečte minimálny fyzický kontakt. S dezinfekciou sa začalo 12. mája a presný zoznam vyčistených ihrísk môžete nájsť na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Aktuality/Detské ihriská začíname otvárať postupne.

Foto: MsÚ BB

Čistenie a prehrabávanie piesku

VŠETCI NAŠI TESTOVANÍ BOLI NEGATÍVNI

Koncom apríla bolo otestovaných 239 zamestnancov zariadení, ktoré spadajú pod Oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti a Oddelenie sociálnej a krízovej intervencie Odboru sociálnych vecí MsÚ v Banskej Bystrici. Išlo o zamestnancov Zariadenia pre seniorov Jesen a KOMUCE, Strediska sociálnych služieb i mestských detských jaslí. Zároveň boli otestovaní všetci terénni pracovníci a opatrovateľky Agentúry sociálnych služieb, zamestnanci Zariadenia

núdzového bývania pre rodiny s deťmi KOTVA, Nízkoprahového centra KOTVIČKA a Nízkoprahového komunitného centra KOM PaS. Mesto Banská Bystrica prijalo striktné opatrenia vo svojich zariadeniach sociálnych služieb ešte 7. marca 2020. Od tohto dňa začal platiť zákaz návštev, pozastavené boli rehabilitačné, kadernícke či pedikérske služby, ako aj činnosť denných a komunitných centier. Všetci zamestnanci boli, a naďalej sú, pravidelne zásobovaní ochrannými pomôckami – dezinfekciou, rúškami i rukavicami. Aj vďaka týmto krokom boli všetky výsledky testov negatívne.

Foto: MsÚ BB

Ani jeden z testovaných nebol nakazený

EVIDUJEME MINIMUM POŽIADAVIEK

Kontakty určené na pomoc seniorom či imobilným obyvateľom zriadilo mesto ešte 15. marca. Od tohto dňa zamestnanci mestského úradu, dobrovoľníci Slovenského Červeného kríža, mestská polícia, Saleziáni či skauti rozdali viac ako 10 000 rúšok a doručili vyše 150 nákupov potravín ľuďom odkázaným na pomoc druhých. Lekárňňa Cardiopharm vybavila takmer 50 požiadaviek na doručenie liekov a zamestnanci Odboru sociálnych vecí MsÚ poskytovali v prípade potreby aj sociálne poradenstvo, kontrolu seniorov na telefóne a pod. Za posledné obdobie sme zaznamenali minimum požiadaviek, evidujeme už len niekoľko desiatok telefonátov na nákup potravín pre ľudí s nepriaznivým zdravotným stavom. Po skončení mimoriadneho obdobia im budú ponúknuté rôzne formy sociálnych služieb, aby v prípade potreby neostali bez pomoci.

MARGINALIZOVANÉ SKUPINY

Do štyroch rómskych osád Na Hrbe, na Cementárskej v mestskej časti Senica, v Podlaviaciach a Riečanvoda, distribuovalo mesto ochranné rúška, ktoré sa dajú preprať a opakovane použiť. Zamestnanci mesta a dobrovoľníci neustále obyvateľom zdôrazňujú potrebu nosenia rúšok a pripomínajú im dôležitosť zvýšených hygie-

nických návykov. Distribúciu ochranných rúšok zabezpečilo mesto aj pre ľudí bez domova. V teréne ich monitorujú pracovníci mestského úradu, dobrovoľníci SČK i mestská polícia. Terénni pracovníci sociálnej a krízovej intervencie sa okrem roznášania rúšok v uplynulom období naďalej venujú aj výučbe detí z rómskych osád. Veľa z nich nemalo prístup k online vyučovaniu, ktoré sa stalo bežnou súčasťou vzdelávania žiakov. Boli im nápomocní a po dohode s učiteľmi im dodnes pripravujú učebné materiály a sledujú, ako sa vzdelávajú. Zároveň dohliadali na to, aby rodičia nezabudli deti zo sociálne slabšieho prostredia zapísať do prvých ročníkov základných škôl.

ZÁCHYTNÉ CENTRUM PRE ĽUDÍ BEZ DOMOVA

Banská Bystrica zareagovala aj na vládne nariadenie, podľa ktorého majú mestá nad 20 tisíc obyvateľov povinnosť zriadiť karanténne zariadenie pre ľudí bez domova s podozrením či pozitívnym testom na ochorenie COVID-19. Napriek nulovej finančnej pomoci od štátu sme vybudovali záchytné centrum pre bezdomovcov mimo obytných zón. Nachádza sa v Laskomerskej doline pri chate, ktorá je v správe mestskej polície. Fungovanie tohto zariadenia schválil Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici. Záchytné karanténne centrum musí spĺňať nielen technické, ale aj hygienické a bezpečnostné parametre. Pozostáva z troch vykurovaných stanov s posteľami, mobilnými sociálnymi zariadeniami, sprchami a pod. Ľudia bez domova sú zvyknutí žiť voľne podľa svojich vlastných pravidiel, avšak v tomto prípade je nevyhnutné dodržiavať ich. Preto je záchytné centrum oplotené. Príslušníci mestskej polície aktívne vyhľadali a zmerali teplotu už viac ako 120-tim bezdomovcom. Doposiaľ nejavil príznaky koronavírusu nikto, preto je zriadené Záchytné centrum v Laskomeri naďalej prázdne.

dmo, mar

Foto: MsÚ BB

V prípade potreby sú stany už aj vybavené

MESTO V ROKU 1914 BOJOVALO PROTI CHOLERE VÁPONOM A CHLÓROM

Počas posledných týždňov Slovensko bojuje s celosvetovou pandémiou koronavírusu. Banská Bystrica, ako aj iné mestá, preto vydala niekoľko nariadení, ktoré je v týchto dňoch potrebné dodržiavať. Dnešné preventívne opatrenia mesta voči nákazlivej chorobe však nie sú ojedinelé. V priebehu stáročí čelila Bystrica viacerým epidémiám, týfusu, moru či cholere. Obyvatelia mesta, rovnako ako v súčasnosti, museli dbať na zvýšenú hygienu a dodržiavať jasne určené pravidlá, o čom svedčia aj historické materiály.

NEVYHNUTNÉ KROKY

K najpočetnejším roznášačom chorôb v minulosti patrili kupci, remeselníci, vandrujúci tovariši, a rovnako ako aj dnes, zahraniční študenti. Vďaka Jurkovičovej historickej monografii Dejiny kráľovského mesta Banská Bystrica, ktorú mesto vydalo v roku 2005 vieme, že v minulých storočiach v čase prepuknutia nákazlivých chorôb mestská rada obmedzila voľný pohyb osôb na verejnosti, zakázala spoločné kúpele, pochovávanie do kostolných krypt, zaviedli sa kontroly na hraniciach žúp a vonkajšie mestské brány boli zatvorené. Počas hroziacej morovej epidémie zo začiatku 18. storočia boli zriadené karanténne stanice a lazarety v kaštieli v Kráľovej, v Medenom Hámri, na Hrone pri hrabliach a uznávaný banskobystrický lekár Karol Oto Moller, prezývaný tiež Hippokrates Uhorska, vydáva brožúrku hygienických opatrení s návodmi a radami pri liečbe moru.

CHOLERA ZO ZAČIATKU 1. SVETOVEJ VOJNY

Jedným z príkladov protiepidemiologických opatrení je oznam banskobystrického mešťanostu Júliusa Cesnaka (Gyula Csesznák) a prednostu Dezinfekčného úradu Dr. Eugena (Jenö) Sonnenfelda z roku 1914, keď Uhorsko postihla tzv. „asiatická“ cholera. Táto infekčná choroba, ktorá sa prejavuje hnačkami a zvracaním mesto zasiahla už v rokoch 1831 a 1849. Ako informuje obdobný plagát zo Sarajeva, táto choroba sa šírila z Ruska, postihla Galíciu, Srbsko, Uhorsko a iné štáty. Cholera do mesta zavliekli vojaci rakúsko-uhorskej armády ubytovaní v mestských zariadeniach a z kapacitných dôvodov aj v mestských školských objektoch. Po dokončení nemocničných barakov boli infikovaní vojaci priamo z bojísk transportovaní a hospitalizovaní v Majeri.

Vizuál plagátu, ktorého prepis nájdete v texte

INFORMÁCIE DOSTUPNÉ PRE VŠETKÝCH

Dôležitý oznam pre obyvateľov Banskej Bystrice vyšiel na plagáte v troch jazykoch, v maďarčine, nemčine a slovenčine. Nasledujúci text je prepis plagátu v pôvodnom, slovenskom znení: Ctené obecnosť mesta Besztercebánya v záujme obrany proti asiatickej cholere vyzývame, aby na nasledujúce okolnosti pozor dalo:

1. Nech každý dá pozor na to, aby jeho osoba čistá bola (nech sa každý človek týždenne, aspoň raz v teplej vode a s mydlom okúpe, nech si každý denne so tri razy ústa s Porhydrodom opláčne, si častejšie ruky umýva a spodné háby (bielizňu) premení).
2. Domáce panie nech sa postarajú o to, aby po jedení jediacie a pijacie nástroje na koľko možno na skutku s vrenou sodovou vodou boli opláknuté. (Nádoby z aluminiumu nemôžu byť sódovou vodou umývané.)
3. Nech si každý izbovú dlážku týždenne aspoň raz desinficuje. Desinficovanie sa vedľa jakovosti (quality) dlážky, na nasledovný spôsob deje (stáva): a) Dlážku, ktorá je z hliny, alebo tehly, z kameňa, cementu, asfaltu atď. vápnom zamažeme a o tri hodiny vápno smyjeme. b) Dlážky zo surového dreva majú byť s teplou kresol, alebo carbolovou vodou a mydlom (sapúnom) vyšúchané. c) Parketované a vichsované dlážky je najciteľuprimera-

nejšie so sublimátom umyť a hneď do sucha poutierať. d) Kuchynské dlážky treba s vrenou sódovou vodou poumývať.

4. Kľučky na dveroch treba s karbolom alebo s kresolom poutierať.

5. Majitelia domov sú pod prísnu pokutu povinní všetky záchody (budvári) na nasledujúci spôsob desinficovať.

Každý pondelok, v stredu a v piatok do deviatej hodiny pred poľudním majú sa sediská záchodov, ako aj dlážka záchodu s vápenou alebo s chlorovou vápenou vodou zamazať a vápno o 2 hodiny má byť umyté. Do záchodov treba každý pondelok a piatok do deviatej hodiny pred poľudním chlorový vápený rez posypať a do diery vápenej vody naliať. Tak menované anglické closetty (záchody) majú sa miesto vápenej vody v hor označenom čase s vrenou carbolovou, alebo kresolovou vodou vyšúchať a pooblievať. Na desinficovanie záchodov budú mešťianske stráže dozerať a každá nedbalosť bude vrchnosti oznámená.

Svedomitie prevedenie tohto nariadenia prekazí rozširovanie cholery. Jestli by vzdor tomuto niekde pád cholerický sa zjavil, tak toho je povinný rodinný úd nemocného na skutku mestskému kapitáňovi oznámiť. Desinficovanie bývania, v ktorom sa nemocný na cholera nachádza, prevedie mestský, týmto sa zaoberajúci úrad. Hor menované látky môžu sa dostať s úpravou užívania v tunajších lekárnach (apatheka) a síce: 1 liter kresolovej vody 10 halierov, 1 liter karbolovej vody 20 halierov, 1 liter sublimat 12 halierov, liter Perhydrolu 40 halierov. Chlorové vápno a obyčajné vápno dostať na mestskom dome a u kupcov dľa každodennej ceny. Zarážajúca podobnosť prijatých opatrení je jasným dôkazom toho, že dezinfekcia priestorov a kľúčiek, obmedzenie stretávania sa väčších skupín obyvateľstva, ako aj zvýšená hygiena, nie sú márnou snahou, ale osvedčenou metódou prevencie v boji proti nákazlivým chorobám.

Viktória Grešková

NAJZNÁMEJŠÍ BANSKOBYSSTRICKÝ RABÍN ÁRON SCHÖNFELD (1880 – 1950)

Banská Bystrica bola už pri svojom vzniku multietnickým mestom. Nemeckí kolonisti, ktorí mali dominantné postavenie neboli naklonení židovskej komunite, pretože v nej videli konkurenciu, najmä v obchodovaní s drahými kovmi. Zakazovali preto Židom usadzovať sa v stredoslovenských banských mestách aj na Spiši. Až po roku 1850 začalo dochádzať k uvoľňovaniu tohto zákazu, a tiež k postupnému príchodu Židov na stredné Slovensko.

Židovská náboženská obec (ŽNO) je v súčasnosti najmenšia správna jednotka židovskej komunity na Slovensku. Združuje občanov židovského vyznania alebo židovského pôvodu v danom meste či v širšom okolí a zaisťuje riadny chod života členov obce v záležitostiach náboženských, kultúrnych a sociálnych. V marci 2020 si Židovská náboženská obec v Banskej Bystrici pripomenula 160 rokov svojho života. Počas tejto relatívne krátkej existencie však v histórii mesta pod Urpínom zanechala nezmazateľné stopy v kultúrnom či hospodárskom vývoji.

MAREC 1865

V tomto roku bola založená liberálna náboženská obec. Jej predsedom sa stal Rafael Pickler, o ktorom počiatočná zmienka pochádza z roku 1863. Každá takáto obec potrebuje duchovného vodcu – rabína. Pôvodne to býval učiteľ a znalec židovského náboženského práva, ktorý zvyčajne mával aj iné zamestnanie. Prvým duchovným otcom obce – mestským rabínom, sa v roku 1866 stal Chajim Heinrich Goldzieher. Židovská náboženská obec v Banskej Bystrici mala v priebehu svojej existencie troch mestských rabínov. Po Ch. H. Goldzieherovi (1866 – 1896) to do roku 1906 bol Dr. Emanuel Lenke – trnavský rodák a autor niekoľkých prác z oblasti judaistiky. Po jeho odchode do rumunského mesta Lugos bol na jeho miesto menovaný mladý absolvent rabínskeho neologického seminára v Budapešti Dr. Áron Schönfeld.

KTO BOL ÁRON SCHÖNFELD?

Táto významná osobnosť výrazným spôsobom ovplyvnila dianie nielen vlastnej komunity, ale aj celého mesta. Do povedomia nielen banskobystrickej židovskej verejnosti sa Áron Schönfeld prvýkrát dostáva náboženským spisom z roku 1904 „A zsidó vallásbölcsészek szentírás magyarázata Maimuni után. Első rész Jakob Anatoli és Lévi b. Geršon – Výklad svätého písma židovskými mudrcami po Maimunim“. (Uvedený spis vyšiel nedávno v dvojnásobnej reedícii v hebrejčine). V roku 1926 bola v Banskej Bystrici vydaná jeho druhá publikácia „Der blaue Vogel – Modrý vták“ (z nemeckého originálu preložil JUDr. Jaromír Bázlik). Rabínske voľby sa v terajšom meste

Hrob Árona Schönfelda na hlavnom židovskom cintoríne v Banskej Bystrici

Foto: archív MsÚ BB

pod Urpínom realizovali v roku 1907. Novonastupujúci adept v nich získal od 145 prítomných voličov až 142 hlasov. V poradí tretí banskobystrický rabín sa narodil 11. januára 1880 pre nás doposiaľ na neznámom mieste. Vlastnil jednoposchodový dom vedľa synagógy (bola asanovaná v rokoch 1979 – 1981) na ulici Janka Kráľa, ktorá sa pôvodne nazývala Svätotojanský rad a potom Parková ulica. Pôsobil v meste pod Urpínom a jeho širokom okolí (filiálky ŽNO v Banskej Bystrici boli v Slovenskej Lupči a Lubietovej). Túto funkciu vykonával aj pre Židovskú náboženskú obec vo Zvolene, a to až do nástupu zvolenského rabína Armína Abraháma Friedera (1933 – 1937). Po jeho odchode zo Zvolena ju opäť viedol Áron Schönfeld, a to až do svojej smrti. Schönfeld pôsobil v našom meste aj ako katechét na Iz-

Zaniknutá synagóga v Banskej Bystrici – pôsobisko Árona Schönfelda v rokoch 1916 – 1950

Foto: archív Stredoslovenské múzeum

raelitskej základnej škole, a rovnako vo vybraných stredných školách v Banskej Bystrici. V medzivojnovom období sa aktívne zapojil do sionistického hnutia v Banskej Bystrici (sionistická pobočka mala viac ako 200 členov), výsledkom čoho bola kooptácia Árona Schönfelda do výkonného výboru Ústredného zväzu sionistov v Československej republike. V rodinnej tradícii pokračoval aj jeho syn Eli Andrej Schönfeld, ktorý sa stal vedúcou osobnosťou banskobystrického mládežníckeho hnutia Hašomer Hacair a zastupoval Slovensko na celosvetovom kongrese Hašomer Hacair v Zürichu v roku 1929, a tiež v Ženeve v roku 1939. V medzivojnovom období Židovská náboženská obec v Banskej Bystrici aj zásluhou činnosti hlavného mestského rabína dosahovala obdobie spoločenského, hospodárskeho a kultúrneho rozkvetu.

TOTO OBDOBIE BOLO NÁSILNE UKONČENÉ

A to konkrétne po vzniku vojnového slovenského štátu. „Konečné riešenie – endlösung“ podľa nemeckého vzoru našlo uplatnenie aj v Banskej Bystrici. Od zbavenia ľudských a občianskych práv, cez arizácie, deportácie do koncentračných a vyhladzovacích táborov až po individuálne a kolektívne popravy v masových hrobách po potlačení Slovenského národného povstania sa realizovalo aj v meste pod Urpínom. Krátka eufória nastala práve v priebehu Slovenského národného povstania, keď sa do Banskej Bystrice sústredilo viac ako 5 000 príslušníkov židovského národa z celého Slovenska. To, čo nasledovalo nemalo obdobu v dejinách. Najprv internovanie do väznice krajského súdu, a potom masové popravy v Kremničke, Nemeckej a okolitých horách. Áron Schönfeld prežil toto obdobie vďaka obetavosti doteraz neznámych ľudí. Jeho syn Eli Andrej emigroval do Palestíny ešte pred 2. svetovou vojnou. V obnovených demokratických pomeroch stál Áron Schönfeld pri obnove Židovskej náboženskej obce (v roku 1946 mala 296 členov). Po februárovom prevrate nastala druhá vlna emigrácie židovskej komunity, na ktorej sa už banskobystrický mestský rabín nezúčastnil. Zomrel 7. februára 1950 a je pochovaný na hlavnom židovskom cintoríne v Banskej Bystrici na Rudlovskej ceste.

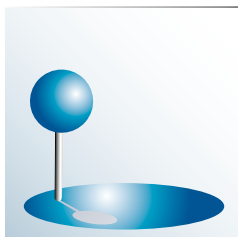
Jozef Ďuriančík

Vy ste sa pýtali, my odpovedáme

AKÉ BOLI NAJČASTEJŠIE OTÁZKY K PLÁNOVANÉMU PROJEKTU MULTIFUNKČNEJ ŠPORTOVEJ HALY?

Ako sme čitateľov Radničných novín informovali už v marcovom čísle, plánovaná verejná prezentácia štúdie Multifunkčnej športovej haly na parkovisku Mičinská musela byť z dôvodu celosvetovej pandémie zrušená. V záujme samosprávy je poskytnúť obyvateľom všetky dôležité informácie o tomto projekte, a preto na stránke mesta sprístupnila komplexnú štúdiu aj so zapracovanými pripomienkami odborných útvarov a poslancov mestského zastupiteľstva. Najčastejšie otázky sme v našich novinách uverejnili už v marci, no Banskobystričania mohli mestu adresovať ďalšie dotazy, na ktoré odpovedali príslušné odborné útvary a vedenie mesta. Ponúkame Vám zhrnutie informácií, o ktoré sa obyvatelia zaujímali najčastejšie. Presné znenie všetkých otázok a odpovedí k danej téme nájdete na webovej stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Aktuality/Odpovedáme obyvateľom na otázky súvisiace s projektom Multifunkčnej športovej haly.

LOKALITA

V otázkach od obyvateľov sa často skloňovala téma umiestnenia Multifunkčnej športovej haly. Banskobystričania dokonca navrhli niekoľko alternatív, ako napr. areál Osemročného športového gymnázia či okolie plážového kúpaliska. Mnohí z nich si vedia halu predstaviť aj na okraji mesta. Ako je to s vhodnou lokalitou?

Multifunkčná športová hala bude umiestnená na parkovisku Mičinská, teda v blízkosti autobusovej aj železničnej stanice či Nám. Slobody. Táto poloha umožňuje návštevníkom aj mladým športovcom, ktorí budú mať v hale tréningový proces, využiť alternatívne druhy dopravy (verejná doprava, pešia dostupnosť, napojenie na plánované cyklotrasy). Z tohto dôvodu nie je nutné uvažovať o takej vysokej potrebe parkovacích miest, ako v prípade, ak by bola hala umiestnená na okraji mesta. Tak by jej návštevníci boli odsúdení takmer výlučne na použitie individuálnej automobilovej dopravy. Iné lokality v meste boli vyhodnotené ako nevhodné. V blízkosti plážového kúpaliska mesto nemá adekvátny pozemok na umiestnenie Multifunkčnej športovej haly. Pokiaľ ide o lokalitu v areáli Osemročného športového gymnázia, tento pozemok je vo vlastníctve Banskobystrického samosprávneho kraja a nie je na výstavbu takejto haly priestorovo dostačujúci. Na spomínanej ploche vlastník zároveň plánuje realizovať iný zámer. Pozemok bývalého dopravného ihriska tiež nie je svojou veľkosťou dostačujúci. Zároveň je vo vlastníctve súkromného investora, ktorý ho plánuje využiť na realizáciu iného investičného zámeru v zmysle Územného plánu mesta Banská Bystrica.

Pohľad na parkovisko Mičinská

Visualizácia: MúB 88

PARKOVANIE A DOPRAVA

Oblasť parkovania zaujímala najmä obyvateľov Uhliska. Dopytovali sa na počet parkovacích miest, rezidenčné státie, parkovisko pre autobusy či iné detaily spojené s dopravou.

Pri Multifunkčnej športovej hale bude vybudované nové parkovisko pre 248 osobných vozidiel a počíta sa aj s parkoviskom pre autobusy. V roku 2020 mesto predstaví návrh systému rezidenčného parkovania, ktoré zabezpečí, aby návštevníci haly nemohli parkovať na uliciach pred obytnými domami v blízkosti haly. Po zavedení rezidenčného parkovania pre obyvateľov Uhliska budú mať návštevníci haly umožnené parkovať na iných legálnych parkovacích miestach, napríklad priamo pri hale, na záchytom parkovisku pri Dome kultúry či na Námestí Slobody. V tesnej blízkosti haly budú vybudované aj zastávky pre MHD a pre prímestskú autobusovú dopravu. Výhodou je aj blízkosť najväčšieho prestupného uzla MHD – Nám. Slobody a autobusovej stanice – najväčšieho prestupného uzla regionálnej dopravy. Samospráva pripraví zoznam odporúčaní, ktoré budú v čase spustenia haly zverejnené na webe mesta. Týkať sa nebudú len dostupných možností parkovania, ale aj plnohodnotného využitia verejnej dopravy. Ich zverejnenie budeme odporúčať aj organizátorom podujatí na všetkých dostupných informačných kanáloch.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Mnoho otázok bolo zameraných na životné prostredie. Týkali sa najmä zelene, ktorá je v dnešnej dobe dôležitou súčasťou každého mesta. Banskobystričania sa pýtali aj to, či nebudú dotknuté spodné vody, ktoré sú na Uhlisku vysoké. Zaujímalo ich, aké opatrenia mesto prijme, aby nedochádzalo k poškodeniu.

Zámerom mesta je zanedbanú lokalitu parkoviska Mičinská premeniť na atraktívny verejný priestor. Súčasťou projektu preto bude aj prepojenie priestoru pred halou s nábrevím rieky Hron, ktoré Banskobystričania využívajú na športové aktivity. Projekt výstavby Multifunkčnej športovej haly počíta aj s úpravou jej bezprostredného okolia. Počas revitalizácie parkoviska, ktoré je v súčasnosti zanedbané, sa bude dbať aj na zatriktívnenie vstupu do oddychovej zóny "Pod Ryba". V prípade projektu Multifunkčnej športovej haly nepôjde o zakladanie suterénov alebo veľkých jám, ktoré by mohli ovplyvniť režim spodných vôd. Aj napriek tomu však bude finálne riešenie navrhnuté až na základe vykonaného geologického prieskumu. Pri výstavbe haly a parkoviska v jej bezprostrednom okolí sa počíta s vyšším podielom zelene, ako je to v súčasnosti. Plánovaná je aj výsadba izolačnej zelene.

FINANCIE A ZÁMERY

Banskobystričania sa tiež pýtali, aká je pridaná hodnota haly či ako budú zabezpečené akustické parametre. Predmetom záujmu je aj možný hluk, osvetlenie či to, ako budú prebiehať paralelné podujatia na zimnom štadióne a v hale?

Ekonomická štúdia, na ktorú sa obyvatelia pýtali do veľkej miery závisí od vstupných dát, ktoré bude možné získať až po spracovaní projektu pre stavebné povolenie. Až tá dá relevantnú odpoveď na predpokladanú cenu výstavby haly a ekonomické parametre jej prevádzky (spotreba energií, plochy na upratovanie, personálne kapacity). Multifunkčná športová hala bude financovaná zo štátnej dotácie vo výške 6,7 mil. eur, zvyšná suma bude výdavkom kapitálového rozpočtu mesta. V súčasnosti prebieha komunikácia so športovými klubmi a organizátormi kultúrnych podujatí za účelom čo najpresnej-

šieho namodelovania využívania haly po jej dokončení. Tento model bude súčasťou štúdie uskutočniteľnosti (Feasibility study – technicko-ekonomická štúdia), ktorá bude predložená poslancom mestského zastupiteľstva skôr, ako budú o výstavbe haly rozhodovať. Pokiaľ ide o akustické parametre, je potrebné dbať na kvalitu. Bez dodržania akustických parametrov určených technickými normami nie je možné vydať stavebné povolenie na takúto stavbu. Návrh usporiadania vnútorných priestorov podľa predloženej štúdie (chodby za tribúnami) v kombinácii s náležite zvolenou stropnou konštrukciou, zabezpečia odhlučnenie haly smerom do obytnej štvrte. Hluková štúdia bude súčasťou projektu. Akustická kvalita vo vnútri haly bude predmetom vyššieho stupňa projektovanej dokumentácie s prihliadnutím na zámer organizovania kultúrnych podujatí. Pokiaľ ide o paralelné podujatia na zimnom štadióne a v hale, ktorých sa obyvatelia obávajú, takejto neželanej kolízií môže mesto predísť dobrým plánovaním, čo je reálne vzhľadom na to, že zimný štadión aj Multifunkčná športová hala budú vo vlastníctve mesta Banská Bystrica.

NA ZÁVER...

Výstavba Multifunkčnej športovej haly má pre mesto veľký význam. Aj napriek tomu, že ide o vybudovanie infraštruktúry, ktorá by nám poslúžila pri organizácii Európskeho olympijského festivalu mládeže EYOF v roku 2022, Banskobystričanom bude slúžiť ešte ďalšie desaťročia na rozvoj

športu i kultúry. V meste pod Urpínom žijú aktívni ľudia, no mnoho klubov musí v súčasnosti na tréningy využívať športovú infraštruktúru susedných obcí. Mesto zároveň vo svojom majetku nemá žiadny voľný

objekt, ktorý by poslúžil na organizáciu kultúrnych podujatí s vyššou kapacitou návštevníkov. V okolí haly plánujeme vytvoriť oddychovú zónu, o čom sme už v minulosti komunikovali napríklad aj s vedením Štátnych lesov. V prípade vybudovania haly chceme, aby mali športovci k dispozícii priestory, ktoré budú pre nich vhodné. Rozšíri sa aj spektrum abscentujúcich športov, napríklad hádzaná, volejbal či florbal. V prípade, že sa v hale budú konať väčšie podujatia, cieľom samosprávy bude minimalizovať individuálnu dopravu, nepustiť ju do centra mesta a vytvárať zachytne body. Veríme, že tento projekt si nájde miesto v srdci obyvateľov a sme si istý tým, že hala bude využitá naplno.

dmo

POVEDALI O HALE...

ČLENovia ČENDEŠ

Taký veľký priestor je výborný na stredne veľké a veľké podujatia. Je to pre toto mesto priam nevyhnutnosť, nakoľko v Banskej Bystrici sa momentálne ťažko hľadá priestor na organizáciu akýchkoľvek koncertov nad 500 – 600 ľudí. Samozrejme, je k tomu potrebná úprava akustiky v priestore, aby sa umocnil

divácky zážitok, čo obnáša montáž absorpčných panelov a iných prvkov. Akustiku musí zabezpečiť profi firma, ktorá môže stať nemalé peniaze, no veríme, že vždy sa dá niekde ubrať a dohodnúť. To sa týka aj pódia. Následne môže byť objekt využívaný na live koncerty skupín, veľkých telies, orchestrov, folklórnych súborov... Tešíme sa z tejto vízie a bolo by úžasné mať niečo také v Banskej Bystrici.

MIROSLAV KRIŽAN THE LEGITS BLAST

Multifunkčná športová hala, ktorá zastreší šport, kultúrne i spoločenské podujatia, príležitostné veľtrhy a výstavy, je pre úžasné mesto, akým je Banská Bystrica "must". Je potrebné vytvárať podmienky pre športové a pohybové aktivity, pretože sú zdravé. Treba vytvárať podmienky pre deti a mladých ľudí, pretože sú naša budúcnosť. Treba vytvárať podmienky

pre promotérov, pretože každý navyše event v našom meste je plus pre nás všetkých. Aj z týchto dôvodov túto myšlienku plne vítame a tešíme sa na novú halu v Banskej Bystrici. Pevne verím, že ju budeme pravidelne využívať aj my na niektoré projekty medzinárodného festivalu The Legits Blast.

NAŠE KOMUNITNÉ CENTRÁ PRE VÁS VYSIELAJÚ

V komunitných centrách na Fončorde a v Sásovej, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica, pracujú aktívni a kreatívni ľudia, ktorí v spolupráci s členmi miestnej komunity pravidelne organizujú rôzne činnosti pre všetky vekové kategórie. Rozhodli sa, že možnosti ešte rozšíria, a tak začali vysielat online prostredníctvom svojich účtov na sociálnych sieťach (Komunitné centrum Fončorda, Komunitné centrum Sásová). Prvé vysielanie sa uskutočnilo v pondelok, 11. mája 2020. Komunitné centrum Fončorda sa o 17:00 hod. predstavilo s kulinárskym špeciálom a Komunitné centrum Sásová o 18:00 hod. so svojim magazínom. Ak Vás tento nápad zaujal, nezabudnite ich sledovať. V rámci vysielania bude

Zábery z prvého kulinárskeho špeciálu v KC Fončorda

vytvorený priestor pre deti, mládež, dospelých aj seniorov. Tešiť sa môžete na zaujímavé tipy, prednášky či rozhovory s odborníkmi. Chýbať nebude ani čítanie rozprávok, varenie či vzdelávanie. Na programovej príprave sa podieľajú aj komunity, ktoré budú mať možnosť predstaviť sa, a vytvoriť si tak ďalší kontakt s verejnosťou. Aktuálny program na nasledujúci týždeň bude vždy uverejnený na facebookovej stránke oboch centier, kde zároveň môžete prostredníctvom správy osloviť aj koordinátorky. V prípade otázok či návrhov tém, o ktorých by ste sa chceli dozvedieť viac, môžete písať aj na e-mail: kcsasova@gmail.com a kcfoncorda@gmail.com.

dmo

REZERVUJTE SI TERMÍN ONLINE

Z dôvodu mimoriadneho obdobia súvisiaceho so šírením koronavírusu COVID-19, pristúpilo mesto Banská Bystrica k zatvoreniu mestského úradu pre verejnosť ešte 16. marca 2020. Cieľom takehoto opatrenia bolo zamedziť najmä zhromažďovaniu sa veľkému počtu ľudí v priestoroch úradu. Obyvatelia môžu od tohto času potrebné záležitosti vybaviť telefonicky (048/43 30 720 a 048/43 30 726) alebo e-mailom, prípadne osobným stretnutím po dohode s konkrétnym zamestnancom. V dôsledku pribúdajúcich požiadaviek smerovaných Matričnému úradu a ohlasovní pobytu, spustila od pondelka, 4. mája 2020 samospráva aj rezerválny systém zameraný na štyri najžiadanejšie služby. Znamená to, že záujemcovia sa môžu objednať na konkrétny termín až 30 dní dopredu. Každý, kto danú službu využije, dostane e-mailom pripomienku o blížiacom sa termíne návštevy matriky. Objednávkový systém je zameraný na štyri najžiadanejšie služby: Hlásenie trvalého pobytu, Prihlásenie sa na prechodný pobyt, Určenie otcovstva pred a po narodení a Vydanie rodného listu pre novorodenca. Vybrať si službu a rezervovať si termín môžete na našej stránke www.banskabystrica.sk v sekcii Mestský úrad/Oddelenia/Matričný úrad a ohlasovní pobytu/Oznamy oddelenia/Objednať si termín na Matričnom úrade a ohlasovní pobytu online/Matrika Online Rezervácie – Vyberte si službu.

Matričný úrad a ohlasovní pobytu, MsÚ BB

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Rok 2020 je časom prípravy a spracovania nového Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Banská Bystrica na roky 2021 – 2027. Sociálne služby sú súbory činností a aktivít zamerané na pomoc fyzickým osobám a rodinám v nepriaznivých životných situáciách. Majú napomôcť pri riešení ich následkov a pomôcť ľuďom a ich rodinám znovu sa vrátiť a zapojiť sa do života. Môžu sa vykonávať v inštitúciách alebo v teréne, teda v prirodzenom prostredí domácností. Tento strategický dokument podporuje komplexný rozvoj sociálnych služieb pre všetkých obyvateľov, pričom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby. Zároveň je to východiskový materiál, ktorý vytvára podmienky pre plánovanie, financovanie či získavanie mimorozpočtových zdrojov. Vzniká ako výsledok úvah všetkých, ktorí pôsobia v sociálnej oblasti a majú záujem na jej rozvoji, čím získava na kvalite. Je potrebné, aby vyjadroval spoločný názor a spoločnú identifikáciu problémov na riešenie. K vytvoreniu Komunitného plánu sociálnych služieb potrebujeme poznať Vaše názory, potreby, návrhy a odporúčenia v čom, ako a prečo by sa mala rozvíjať oblasť sociálnych služieb v našom meste v najbližších rokoch. Pohľad a názor každého obyvateľa či organizácie je pre nás cenný. Každý jeden zhodnotíme a zvažíme. Svoje podnety môžete zasielať počas tvorby dokumentu elektronickou formou na: kpssbb@banskabystrica.sk alebo písomne na Mestský úrad, Odbor sociálnych vecí, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica. Podrobnejšie informácie sú zverejňované a aktualizované na www.banskabystrica.sk.

Odbor sociálnych vecí, MsÚ BB

DEŇ MATIEK V SOCIÁLNYCH ZARIADENIACH

Mama je pre každého jedinečná a v živote dieťaťa jej patrí špeciálne miesto. Všetky mamičky majú v kalendári svoj sviatok vždy druhú májovú nedeľu. Tento rok Deň matiek vyšiel na 10. máj 2020. V meste Banská Bystrica sme nezabudli ani na tie staršie mamičky, ktoré majú deti veľké a radosť im už robia aj vnúčatá. Pre seniorov je toto mimoriadne obdobie spojené s celosvetovou pandémiou obzvlášť ťažké, nakoľko sú najohrozenejšia skupina obyvateľstva. Počas posledných dní boli z dôvodu koronavírusu zakázané aj návštevy v zariadeniach sociálnych služieb. Veríme, že mamám v KOMUCE v Sásovej a v Jeseni na Fončorde kvietky vyčarili úsmev na tvári. Aj keď sme ich nemohli rozdať osobne, dúfame, že im spríjemnili deň.

dmo

Ilustračné foto: MsÚ BB

VEREJNÉ VYHLÁŠKY (VV) STAVEBNÉHO ÚRADU

OVZ-SU 37921/17862/2020/MA

VV: Rozhodnutie; Stavebník: SVB a NP, v zastúpení Máriou Bravčokovou, Krivánska 17, 974 11 BB; Stavba: „Sanácia logií s výmenou zábradlí a výmena spoločných rozvodov v bytovom dome Kráľovoľská 7,8,9 BB“, objekt je situovaný na pozemku parc. KN-C č. 2502 v k. ú. Sásová; Vyvesené: 07. 05. 2020

OVZ-SÚ 35971/2936/2020/Rak

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Stredoslovenská distribučná, a. s., Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 ZA; Stavba: „10499 BB – Suchý Vrch, rozšírenie NNK“ na pozemkoch parc. KN-C č. 3703/7, 3703/20, 3703/17, 3703/5, 3703/2, KN-E 661/1, KN-C 4082/28, 4082/27, 3695/34, KN-E 643/1 v k. ú. Radvaň v lokalite Suchý Vrch – BB; Vyvesené: 06. 05. 2020

OVZ-SU 40970/7172/2020/KUB

VV: Oznámenie k ohláseniu stavebných úprav a udržiavacích prác; Stavebník: M&S Globtrade, a. s., Martina Rázusa 38, 974 01 BB; Stavba: „Inštalácia klimatizácie vonkajšia vnútorná jednotka.“; Vyvesené: 05. 05. 2020

OVZ-SU 39660/12907/2020/MM

VV: Stavebné povolenie; Stavebník: Mgr. V. Čekelová, M. Rázusa 38, 974 01 BB; Stavba: „Stavebné úpravy bytu“, navrhnutú v BB, byt č.

10 na 4 poschodí bytového domu M. Rázusa 38, na pozemku parc. č. parc. č. KN-C 1634, KN-C 1635 v k. ú. BB; Vyvesené: 04. 05. 2020

OVZ-SU 39690/1066/2020/KUB

VV: Rozhodnutie; Stavebník: BYTY SEVERNÁ, s. r. o., Medený Hámor č. 7, 974 01 BB; Stavba: „Preložka VTL plynovodu DN 300“, umiestnenej na Severnej ulici v BB. Ako stavebnisko sa majú použiť pozemky s parc. č. KN-C č. 2063/4, 2063/5, 2063/39, 2064/7 a KN-E 2110/2 v k. ú. BB.; Vyvesené: 04. 05. 2020

OVZ-SU 38809/3006/2020/NEU

VV: Oznámenie o začatí územného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: SPP – Distribúcia, a. s., Mlynské nivy 44/b, 825 11 BA; Stavba: „Rekonštrukcia plynovodov BB – Kalinčiakova, ÚO 0540“ na uliciach Kalinčiakova, Cintorínska, Sládkovičova, k. ú. Radvaň v BB; Vyvesené: 29. 04. 2020

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 11. 05. 2020

OZNAM KOMUNITNÝCH CENTIER

Komunitné centrá sú univerzálnym multigeneračným priestorom slúžiacim rôznym komunitám na pestovanie vzťahov, rozvoj zručností a prehĺbenie vedomostí. Prispievajú k odstraňovaniu medzigeneračných a sociálnych bariér medzi ľuďmi, a to aj vďaka pravidelným či jednorazovým aktivitám. Komunitné centrá Fončorda a Sásová boli v čase uzávierky Radničných novín z dôvodu odporúčania Úradu verejného zdravotníctva pre šírenie ochorenia COVID-19 uzatvorené. Ide o preventívne opatrenia, ktoré budú podľa potreby aktualizované. Všetky zmeny môžete sledovať na stránke mesta a na sociálnych sieťach: Komunitné centrum Fončorda a Komunitné centrum Sásová, kde je od 11. mája 2020 spustené aj online vysielanie pre všetky vekové kategórie. Viac informácií nájdete v článku v tomto čísle Radničných novín. Ďakujeme za pochopenie

Komunitné centrum Sásová

budova bývalej ZŠ Tatranská, vchod vzhodu

Komunitné centrum Fončorda

budova CVČ Havranské, vchod vzhodu

SÚŤAŽ

V aprílovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o zaujímavé DVD. Potrebné bolo poslať odpoveď na otázku: Ako sa volá nové živé vysielanie zamerané na aktuálne dianie v našom meste? Správna odpoveď je #BystricaToZvladne. Víťazkou sa stáva pani Otáhalová. Srdečne gratulujeme a posielame DVD Svetozár Stračina z dielne Pavla Barabáša. Tentokrát sa môžete zapojiť do súťaže o publikáciu Pamätihodnosti mesta Banská Bystrica. Stačí, ak nám napíšete odpoveď na otázku: Čo zo súčasných rubriík Vás v Radničných novinách nezaujímá, a naopak, čo Vás baví? Svoje odpovede nám môžete poslať do 5. júna 2020 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž. Tešíme sa na Vaše odpovede. A máme tu ešte jednu povinnosť z marca a apríla. Súťaž spojenú s výstavou Kvetena. Nakoľko výstavy Kvetena/jarná záhrada a Včely/med a včelárstvo budú zrušené, nie presunutú, jednému zo súťažiacich preto posielame kompenzáciu v podobe knihy Mestské lesy Banská Bystrica v zrkadle času. Víťazom sa stáva pán Adamčiak. Gratulujeme!

HĽADÁM DOMOV

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Older

Pohlavie: pes Vek: 9/2009

Povaha: Older je ďalší psík, ktorý sa stal nepotrebným. Za jeho vernosť sa mu človek odplatil studeným kotercom v útulku. Na staré kolená zostal zrazu sám a opustený. Je to pokojný, jemný psík, ktorý už nepotrebuje dlhé prechádzky, ale kúsok miesta a veľa lásky, ktorú doteraz možno ani nezažil. Hľadáme mu domov, v ktorom by mohol prežiť jeseň svojho života. Nenechajme ho dožiť v útulku.

Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Presné informácie o formách vítanej pomoci nájdete aj na webovej stránke www.kszv.sk. Vzhľadom na súčasnú situáciu spojenú s COVID-19 je Karanténna stanica vo Zvolene pre verejnosť zatvorená (v čase uzávierky májového čísla) a až do odvolania funguje v obmedzenom režime. V týchto dňoch sa nerealizuje ani venčenie psov. Adopcie aj dočasné opatery fungujú naďalej, no pracovníci Karanténnej stanice všetko riešia dopredu len po telefonickom dohovore. Aj v týchto dňoch môžu ľudia podať pomocnú ruku, a to napríklad zakúpením hračiek, krmiva či iných potrebných a nevyhnutných vecí prostredníctvom portálu www.preutulky.sk. Pomôcť môžete aj s dočasnou opaterou o psíky.

UZÁVIERKA JÚNOVÉHO ČÍSLA

Termín: 5. jún 2020 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi ak nás kontaktujete v predstihu. Vzhľadom na aktuálnu situáciu spojenú s koronavírusom predpokladáme, že júňové vydanie Radničných novín bude prispôbené súčasným podmienkam a niektoré rubriky či články preto nebudú uverejnené. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, 048/43 30 107, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk.

aktuálne dianie

sledujte mesto Banská Bystrica na

www.banskabystrica.sk

Mesto Banská Bystrica

@mestobanskabystrica

Google play

App Store